

B.A. Semester - 5 (CBCS) Examination

July-2025 (Old Course)

SANSKRIT: P16 SANSKRUT VYAKRAN (CORE - 16)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧	કોઈપણ બે સ્વરાન્ત શબ્દના બધા જ રૂપો લખો.	(૧૪)
Que-1	Write all the forms of any two સ્વરાન્તશબ્દ.	
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૧	કોઈપણ બે વ્યંજનાન્ત શબ્દના બધા જ રૂપો લખો.	
Que-1	Write all the forms of any two વ્યન્જનાન્ત.	
પ્રશ્ન-૨	પ્રથમ ગણના ચલ્ અને લાભ્ ધાતુઓના વર્તમાનકાળ હસ્તનભૂતકાળના રૂપો લખો.	(૧૪)
Que-2	Write ચલ્ and લાભ્ વર્તમાનહ્યસ્તન ભૂતકાલ from of Verb first.	
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૨	દશમાં ગણના લિષ્ અને મુચ્ ધાતુઓના વર્તમાન હ્યસ્તનભૂતકાળના રૂપો લખો.	
Que-2	Write લિષ્ and મુચ્ વર્તમાન હ્યસ્તન ભૂતકાલ from of Verb Tenth.	
પ્રશ્ન-૩	તૃતીયા વિભક્તિના ઉપયોગો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	(૧૪)
Que- 3	Explain with illustrations the use of either the ablative Cas.	
	અથવા / OR	
પ્રશ્ન-૩	પંચમી વિભક્તિના ઉપયોગો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	
Que- 3	Explain with illustrations the use of either the ablative Cas.	
પ્રશ્ન-૪ (અ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ સાતની સંધિ કરો.	(૦૭)
Que- 4 (A)	Join the following words: (Any Seven)	
	(૧) હરે + એ।	(૬) તદ્ + ભયઃ।
	(૨) કૃષ્ણ + ઋદ્ધિઃ।	(૭) હરિમ્ + વન્દે।
	(૩) મધુ + અરિઃ।	(૮) સમ્ + રાદ્।
	(૪) દેવ + એશ્વર્યમ્।	(૯) શિવમ્ + અર્ચ્યઃ।
	(૫) ઉપ + ઇન્દ્રઃ।	(૧૦) માર્ત્ + અણ્ઃ।
પ્રશ્ન-૪ (બ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત સંધિવિગ્રહ કરો.	(૦૭)
Que- 4 (B)	Dissolve the Sandhi: (Any Seven)	
	(૧) પ્રૌઢઃ।	(૬) હિમાલયા।
	(૨) બ્રહ્મર્ષિઃ।	(૭) સંસ્કર્તા।
	(૩) શકન્ધુઃ।	(૮) શાન્તઃ।
	(૪) મનીષા।	(૯) શ્રીશઃ।
	(૫) તન્માત્રમ્।	(૧૦) શિવોવન્દ્યઃ।

પ્રશ્ન-૫ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો.

(૦૭)

Que- 5 (A) Translate any one of the following passages:

- (૧) ન કેવલં ભારતવર્ષે કિન્તુ સમગ્ર વિશ્વે વિદૂજ્જનૈઃ સ્વીકૃતં યત્સર્વસાહિત્યેષુ સંસ્કૃતં શ્રેષ્ઠરત્નમિતિ । વ્યાકરણ ધ્વનિ શાસ્ત્ર દ્રુષ્ટયા કોમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન દ્રુષ્ટયા કોમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન દ્રુષ્ટયાપિ યા વિશ્વસ્ય કાપિ ભાષા સંસ્કૃતવત્ ઉન્નતા નાસ્તિ । સંસ્કૃત ભાષાયાઃ પ્રાચીનાઃ અતિ ઉચ્ચકોટિકાશ્ચ રચનાઃ સ્વીયે ગુણે સ્વીયોત્કર્ષસ્ય સ્વરુપે પ્રાચુર્યે ચ, શક્તિ શાલિની મૌલિકત્વે ઓજસિ સૌન્દર્યે ચ સારસત્વે કૌશલે રચનાશિલ્પે ચ વાકશક્તેઃ વૈભવે ઓચિત્યે આકર્ષણે ચ, સ્વભાવના ક્ષેત્રસ્ય ઔદાત્યે વૈશાલ્યે ચ વિશ્વસ્ય મહાવાઙ્મયેષુ અતિસ્પષ્ટતયા અગ્રપકડ્કતૌ વિરાજન્તે ।
- (૨) સંસ્કૃત ભાષા દેવભાષા, પ્રાયઃ સર્વાસાં ભારતીય ભાષાણાં જનની, પ્રાદેશિક ભાષણાન્ન પ્રાણભૂતા ઇતિ । યથા પ્રાણી અન્નેન જીવત, પરન્તુ વાયું વિના અન્નપિ જીવનરક્ષિતું ન શક્નોતિ, તથૈવ અસ્મદેશસ્ય કાપિ ભાષા સંસ્કૃત ભાષાવલમ્બં વિના જીવિતુમક્ષમેતિ નિઃ સંશયમ્ । અસ્યામેવ અસ્માકં ધર્મઃ, અસ્માક મિતિ હાસઃ, અસ્માકં ભૂતં ભવિષ્યશ્ચ સર્વ સુસન્નિહિતમસ્તિ ।

પ્રશ્ન-૫ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો.

(૦૭)

Que- 5 (B) Translate any one of the following into Sanskrit:

- (1) 'પરીક્ષા' શબ્દથી મોટાભાગના વિદ્યાર્થીઓ ગભરાય છે. વિદ્યાર્થીઓએ આખું વર્ષ મહેનત કરી હોય તો પણ જ્યારે પરીક્ષાઓ નજીક આવે છે ત્યારે તેઓ બેચેન અને અસહાય બની જાય છે. આવી પરિસ્થિતિ સાબિત કરે છે કે પરીક્ષા લેવાની પદ્ધતિમાં ક્ષતિ છે. પરીક્ષાનો સાચો હેતુ વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાન તથા તેમની બુદ્ધિમત્તાની કસોટી કરવાનો છે. અત્યારની પરીક્ષા પદ્ધતિ વિદ્યાર્થીઓની યાદ રાખવાની શક્તિની કસોટી છે.
- (1) The word 'examination' frightens most of the student even though students have worked all through out the year, they become nervous and feel helpless when examinations are near, It shows that the examination system is defective. The real purpose of examination is to test students' knowledge and intelligence the present examination system test the capacity of students memorise.
- (2) કેટલાક લોકો માને છે કે ભારતીય સંસ્કૃતિ સંપૂર્ણપણે ધાર્મિક અને આધ્યાત્મિક છે અને ભૌતિક જીવનનું તેમાં કોઈ મહત્વ નથી, પરંતુ ખરેખર આવું નથી. ભારતીય જીવનમાં ધાર્મિકતા અને આધ્યાત્મિકતાની સાથે ભૌતિકતાને પણ સમાન મહત્વ આપવામાં આવ્યું છે. આપણા જીવનના શ્રેષ્ઠ અને આદર્શ એવા ચાર પુરુષાર્થ ધર્મ-અર્થ-કામ અને મોક્ષ આના સાક્ષી છે.
- (2) Some people believe that the Indian culture is too religious and spiritual and that there is no important place for material life. But really it is not so. In Indian life material life is also spirituality our best and ideal four expedients of life right teusness. Wealth desire and salvation are a witness to this.
